

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 424/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom, Námestie SNP 2, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/1998 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 112/1998 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a predloženého súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že v konaní vo veci samej sa sťažovateľ žalobou (podanou 8. júna 1998, pozn.) domáhal proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplatacia sumy 21 966,60 eur s príslušenstvom. Vo veci samej bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu č. k. 14 C 112/1998-638 z 12. novembra 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým bola žaloba zamietnutá. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o nečinnosti okresného súdu v rámci napadnutého konania, pričom namieta tú skutočnosť, že písomné vyhotovenie rozsudku okresného súdu mu bolo doručené až 20. apríla 2021, teda po uplynutí 5 mesiacov a 8 dní od vyhlásenia rozsudku okresného súdu.

V tejto súvislosti poukázal na § 223 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého sa rozsudok vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak.

3. Sťažovateľ uviedol, že 23. marca 2021 doručil okresnému súdu sťažnosť na jeho postup v súvislosti s vyhotovovaním a doručovaním rozsudku okresného súdu. Je toho názoru, že v napadnutom konaní (v uvedenej fáze napadnutého konania, pozn.) vznikli zbytočné prietahy, pretože ani písomné vysvetlenie podpredsedníčky okresného súdu na jeho sťažnosť (spočívajúce v konštatovaní, že zákonná sudkyňa bola v období od 7. decembra 2020 do 5. januára 2021 práceneschopná, pozn.) nepovažuje za uspokojivé. K tomu dodal, že zastupujúca sudkyňa požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku, ktorá bola najprv predĺžená do 11. januára 2021 (z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne, pozn.), následne bola opätovne predĺžená podpredsedníčkou okresného súdu do 10. februára 2021 (z dôvodu návratu zákonnej sudkyne po práceneschopnosti, pozn.). Po návrate zákonnej sudkyne (6. januára 2021, pozn.) bola na jej žiadosť opätovne podpredsedníčkou okresného súdu predĺžená lehota na vyhotovenie rozsudku, a to najprv do 15. marca 2021 a následne do 19. apríla 2021 (v oboch prípadoch z dôvodu väčšieho počtu rozhodnutých vecí, pozn.).

4. Vzhľadom na uvedené opakované (celkovo štyrikrát, pozn.) predĺženie lehoty na napísanie rozsudku okresného súdu je sťažovateľ toho názoru, že došlo k prietahom v napadnutom konaní. K uvedenému záveru dospel najmä s poukazom na to, že samotné rozhodnutie vo veci (rozsudok okresného súdu, pozn.) bolo vyhlásené po 23 rokoch súdneho konania, ktoré počas rozhodujúcej časti viedla práve zákonná sudkyňa, ktorá aj meritórne rozhodnutie vydala, teda spis veľmi dobre poznala. Je preto toho názoru, že zákonná sudkyňa nemala dôvod po ukončení práceneschopnosti opakovane žiadať o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, zvlášť za situácie, keď bola jeho žaloba zamietnutá, čo bolo podľa sťažovateľa jednoduchšie odôvodniť, ako keby bolo jeho žalobe vyhovené. Na záver uviedol, že k uprednostneniu jeho veci pred inými malo dôjsť už len z toho dôvodu, že v minulosti bolo ústavným súdom rozhodnuté o porušení jeho práva na konanie bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v napadnutom konaní (nálezom č. k. IV. ÚS 64/08-27 zo 6. mája 2008, pozn.) a išlo o reštančnú vec. Preto považuje celkovú dobu, ktorá bola potrebná na vyhotovenie rozsudku okresného súdu, za neprimerane dlhú a spôsobujúcu ďalšie prietahy, pričom dodal, že proti rozsudku okresného súdu podal 3. mája 2021 odvolanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a prehľad procesných úkonov

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal súdny spis týkajúci sa napadnutého konania, ako aj vyjadrenie okresného súdu k ústavnej sťažnosti.

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 619/2021 doručenom ústavnému súdu 1. októbra 2021 v podstatnom uviedol, že v predmetnej veci po vyhlásení rozsudku okresného súdu (12. novembra 2020, pozn.) lehota na jeho napísanie plynula do 12. decembra 2020. Avšak v období od 26. novembra 2020 do 6. decembra 2020 bola zákonná sudkyňa v povinnej karanténe

z dôvodu blízkeho kontaktu s osobou pozitívnu na ochorenie COVID-19, a následne v období od 7. decembra 2020 do 5. januára 2021 bola práceneschopná z dôvodu ochorenia na COVID-19 (do práce nastúpila 7. januára 2021, pozn.). Ďalej uviedol, že z dôvodu uplynutia lehoty na napísanie rozsudku počas jej práceneschopnosti zastupujúca sudkyňa požiadala o predĺženie lehoty (tá bola predĺžená do 11. januára 2021, pozn.). Dodal, že zákonnej sudkyňi boli z uvedeného dôvodu predĺžené lehoty na napísanie rozsudku aj v ďalších 21 veciach, pričom z nich sa niektoré týkali aj konaní vo veciach maloletých, v ktorých bolo potrebné expedovať rozhodnutia prednostne. Z vyjadrenia okresného súdu ďalej vyplýva, že zákonná sudkyňa po návrate po ukončení práceneschopnosti písala rozsudky postupne z dôvodu viacerých končiacich lehôt, v dôsledku čoho jej v predmetnej veci bola aj po návrate do práce postupne opakovane predĺžená lehota na napísanie rozsudku najprv do 10. februára 2021, následne do 15. marca 2021 a napokon do 19. apríla 2021, keď bol rozsudok okresného súdu expedovaný. Zároveň uviedol, že od 9. februára 2021 zákonná sudkyňa už riadne pojednávala, pričom od konca februára 2021 pojednávala vo zvýšenej miere, keď dvakrát do týždňa v každý pojednávací deň odpojednávala osem vecí, v rámci ktorých išlo aj o konania vo veci starostlivosti o maloletých, pri ktorých je lehota na napísanie rozsudku 10 kalendárnych dní a rozsudky je pri nich preto potrebné vypracovať prednostne. Na záver uviedol, že poukaz na predchádzajúci nález ústavného súdu považuje za nenáležitý, keďže ten sa týkal postupu okresného súdu v rámci konania pred rozhodnutím vo veci samej a v danom prípade ide o namietanie priet'ahov iného druhu, konkrétne v časti písomného vyhotovenia rozsudku.

II.2. Prehľad procesných úkonov:

7. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu, pokiaľ ide o sťažovateľom namietané obdobie napadnutého konania (od vyhlásenia rozsudku okresného súdu do doručenia rozsudku okresného súdu, pozn.), zistil, že ten sa zhoduje s už uvedenými vyjadreniami ako okresného súdu, tak aj samotného sťažovateľa, preto ho na tomto mieste nebude bližšie rozvádzať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní okresného súdu. Sťažovateľ namieta nečinnosť okresného súdu v súvislosti s vyhotovením rozsudku okresného súdu. Namieta, že napriek jeho vyhláseniu 12. novembra 2020 bol okresným súdom vyhotovený a jemu následne doručený až 20. apríla 2021, teda po uplynutí 5 mesiacov a 8 dní. V tejto súvislosti poukázal na to, že vo veci samej bolo rozhodnuté po 23 rokoch od ním podanej žaloby, preto je takýto odstup v jeho veci neprípustný.

9. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných priet'ahov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

10. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 550/2020). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že charakter postupu všeobecného súdu v napadnutom konaní sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Okrem toho jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V prvom rade opätovne zdôrazňuje, že sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou nenamietal postup okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ale jeho postup v období po vyhlásení meritórneho (aj keď neprávoplatného, pozn.) rozhodnutia vo veci. Navyše, je potrebné zdôrazniť, že aj samotnú ústavnú sťažnosť sťažovateľ podal až v čase, keď rozsudok okresného súdu už bol nielen vyhotovený, ale mu aj doručený. Uvedené teda znamená, že podaná ústavná sťažnosť už ani len reálne nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, tak ako to sťažovateľ namieta. V tomto prípade sa teda sťažovateľ až *ex post* domáha konštatovania porušenia práva na prerokovanie veci bez priet'ahov, pretože v zásade už v čase podania ústavnej sťažnosti nešlo v jeho prípade o aktuálny a trvajúci zásah do jeho práv.

12. K samotnému postupu okresného súdu v sťažovateľom namietanej časti napadnutého konania (teda k obdobiu od vyhlásenia rozsudku okresného súdu 12. novembra 2020 do 19. apríla 2021, keď bol rozsudok okresného súdu expedovaný, pozn.) je možné uviesť nasledujúce. Z okresným súdom predloženého spisového materiálu v danej veci, ako aj z vyjadrenia samotného okresného súdu k ústavnej sťažnosti vyplýva, že na postup okresného súdu, resp. vo veci konajúcej zákonnej sudkyne v danom období po vyhlásení rozsudku okresného súdu mali vplyv viaceré objektívne okolnosti. V prvom rade je však k celkovej sťažovateľom namietanej dĺžke nečinnosti okresného súdu (v trvaní 5 mesiacov a 8 dní, pozn.) nevyhnutné uviesť, že už len samotná namietaná dĺžka v podstate nesignalizuje ústavnoprávne relevantnú nečinnosť okresného súdu, obzvlášť v okolnostiach danej veci. Na tomto mieste je nevyhnutné upozorniť na to, že samotné ustanovenie § 223 ods. 3 CSP priznáva predsedovi súdu právo predĺžiť zákonom stanovenú 30-dňovú lehotu na vyhotovenie rozhodnutia, ak sú na to závažné dôvody. Teda táto 30-dňová lehota je lehotou poriadkovou. Ústavný súd samozrejme vníma ako čiastočne oprávnenú výčitku sťažovateľa, že po tom, ako musel neprímerane dlhý čas 23 rokov čakať na meritórne rozhodnutie vo veci samej, je každé následné predĺženie úkonu okresného súdu z jeho strany vnímané veľmi citlivo. Okresný súd mohol viac dbať aj na túto okolnosť a vo veci postupovať efektívnejšie. Avšak na strane druhej,

v okolnostiach danej veci ústavný súd musel objektívne prisvedčiť aj argumentácii okresného súdu, že v danom prípade nešlo o nečinnosť v dôsledku „ignorácie“ povinností zo strany vo veci konajúcej zákonnej sudkyne. Opakovane poukazuje na to, že samotný sťažovateľ sa „nápravy“ domáhal podaním ústavnej sťažnosti až po tom, ako mu predmetný rozsudok okresného súdu už bol doručený (približne 3 mesiace po jeho doručení, pozn.). Zároveň ústavný súd len na okraj považuje za vhodné doplniť, že napriek neúspechu v rámci konania vo veci samej nie je tento možné automaticky „kompenzovať“ namietaním prietáhov v konaní, obzvlášť ak v danom prípade ich intenzita z ústavnoprávneho hľadiska, zohľadniac aj predmet konania, nenapĺňa ústavnoprávnu dimenziu.

13. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti tak ústavný súd v prípade napadnutého konania (v sťažovateľom namietanej časti napadnutého konania, pozn.) nedospel k záveru, že by sa okresný súd v rámci neho svojím postupom dopustil porušenia sťažovateľom namietaných práv v takej ústavnoprávne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľom namietaného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu